

Goed maar niet braaf

Preek over Galaten 5:22 en 23

Te lezen: Galaten 5:13-26
7 augustus 2011

Galaten 5:22,23 is een bekend en geliefd bijbelgedeelte . Er wordt een schaal met fruit opgediend. Een schaal vol 'vrucht van de Geest'.

Er liggen heel mooi glanzende, voor ieder christen, ja voor ieder mens, verleidelijke vruchten op uitgestald: Liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid.... Wilt u nog meer? Eéntje zou al geweldig wezen. Als er maar één van die vruchten in het leven van je man of vrouw, van je chef - of van jezelf natuurlijk - tot rijpheid zou komen! Dan zou je leven er heel wat beter uitzien.

Vanmorgen gaat het over 'goedheid'. Ik moet dat waarschijnlijk nog een keer duidelijk zeggen. Want dat er ook goedheid op de schaal van de Geest ligt, was u waarschijnlijk niet meteen opgevallen. Goedheid springt er niet direct uit. Het is een wat grijs begrip. Niet slecht natuurlijk. Maar wat kun je er nog meer over zeggen? Het roept de sfeer van burgerlijke braafheid op. Daar zit u waarschijnlijk niet op te wachten, neem ik aan. En terecht. Dat zou een preek zijn onder de maat van het bijbelse begrip 'goedheid', onder de maat van 'vrucht van de Geest'.

Dat heb ik zelf ontdekt toen ik mij er in ging verdiepen. Wat ik ontdekt heb over goedheid als vrucht van de Geest heeft mij zeer aangesproken. Ik hoop dat het vanmorgen ook aanspreekt.

Wat is goedheid?

In Matth. 19 komt iemand naar Jezus met de vraag: 'Meester, wat voor goeds moet ik doen om het eeuwige leven te verwerven?' Jezus antwoordt hem: 'Waarom vraag je mij naar het goede? Er is maar één die goed is. Als je het leven wilt binnengaan, houd je dan aan zijn geboden' (v.16,17).

Wat is goedheid?

Er is er maar één die goed is. Dat is God. Alleen God is goed. En alles wat in overeenstemming is met God en zijn werk op aarde verdient de kwalificatie 'goed'.

We zijn deze dienst begonnen met de goedheid van God te bezingen uit psalm 136: 'Looft de Heer want Hij is goed'. En dat gaat dan 21 coupletten door met telkens als refrein:

'Want zijn goedertierenheid
zal bestaan in eeuwigheid'.

21 coupletten lang. Het wordt nooit vanzelfsprekend. Het moet steeds weer gezegd worden:

'Want zijn goedertierenheid
zal bestaan in eeuwigheid'.

De goedheid van God is niet de eigenschap van een brave borst, die eigenlijk niet eens zou weten hoe het anders zou kunnen.

De goedheid van God is vreselijk spannend. Zo spannend als de geschiedenis van mensen, als de geschiedenis van de volkeren, al zo veel eeuwen.

De goedheid van God 'zal bestaan in eeuwigheid'. Die goedheid houdt het vol in al die eeuwen geschiedenis van mensen, van Adam tot aan u en mij vandaag.

Die goedheid houdt het vol in de eeuwen geschiedenis van Israël en de volkeren, van Abraham en de Egyptische farao,

van David en de koningen nà hem,

van de Babylonische ballingschap,

van keizer Augustus en Pilatus tot Obama en Netanjahoe.

De goedheid van God houdt het in dit alles vol. En méér dan dat.

De goedheid van God is het kompas waarop Hij vaart in de woelige zee van de geschiedenis van mensen en volkeren. De goedheid is zijn richtsnoer. Zij bepaalt het doel van zijn handelen.

Daarom:

‘Looft de Heer want Hij is goed.

Zijn goedertierenheid

zal bestaan in eeuwigheid’.

De goedheid van God door de eeuwen heen, vond zijn hoogtepunt in de zending van zijn Zoon Jezus Christus. Het is heel verhelderend om hierin te letten op het gebruik van de term 'goedheid'.

Jezus noemt zichzelf 'de goede herder' (Joh. 10:11). Wat is de inhoud van dat 'goede'? Jezus zegt er zelf van: 'Een goede herder geeft zijn leven voor de schapen'. Dat is de goedheid van God als het gaat om de rol die Hij kiest in de problematiek van een mensenleven: Hij zet zijn eigen leven in voor het leven van een mens.

Die inzet vond zijn hoogtepunt toen Jezus op Goede Vrijdag aan het kruis zijn leven gaf, opdat u en ik echt zouden kunnen leven. Het goede van God op Goede Vrijdag. Een paar dagen vóór die Goede Vrijdag is Jezus te gast aan een maaltijd en wordt gezalfd door een vrouw die plotseling de zaal binnenkomt. De tafelenoten hebben veel kritiek op de daad van die vrouw: 'Het geld dat die zalfolie heeft gekost had beter aan de armen gegeven kunnen worden'.

Maar Jezus verdedigt haar: Zij heeft iets goeds voor mij gedaan' (Matth.26:10). Daar valt die term weer: 'iets goeds'. Jezus legt meteen uit waarom het goed was:

‘Door die olie over mij uit te gieten heeft ze mijn lichaam voorbereid op het graf’.

De goedheid van God vindt zijn hoogtepunt, wanneer zijn Zoon op Goede Vrijdag als de Goede Herder zijn leven geeft voor het leven van mensen.

Als die vrouw het lichaam van Jezus zalft in voorbereiding op die gebeurtenis, is dat 'goed', wat de mensen er ook van vinden. Of nog beter vinden: 'het geld had aan de

armen gegeven kunnen worden'. Haar handelen was in overeenstemming met Gods handelen, met de goedheid van Goede Vrijdag.

Gods goedheid maakt haar daad tot iets wat diezelfde waarde heeft: 'iets goeds'.

Let in de evangeliën op die passages waarin het woord 'goed' valt. Dat zegt veel over de goedheid als vrucht van de Geest.

In Marcus 3 lezen we dat Jezus op sabbat in de synagoge te maken krijgt met een gehandicapt mens, 'een man met een verschrompelde hand'. De synagoge zit verder vol met mensen die scherp letten op wat Jezus gaat doen. Op sabbat mag geen werk worden verricht. Dat is tegen de wet van Mozes. Dat is helemaal verkeerd. Jezus kijkt om zich heen en vraagt:

'Wat mag een mens op sabbat doen: goed of kwaad?' (v.4).

De meesten hadden ongetwijfeld hun antwoord al klaar: Werk verrichten is kwaad. Geen werk verrichten is goed.

Vóór ze iets kunnen zeggen scherpt Jezus zijn vraag aan. Hij legt uit wat 'goed' en wat 'kwaad' is:

'Mag een mens op sabbat een leven redden of vernietigen?'

Een leven redden op sabbat is goed en maakt de sabbat goed. En Hij geneest de man.

Als je deze geschiedenis leest, dringt het zich aan je op: Goedheid is niet het trefwoord van een brave-burgers-mentaliteit, waarin iedereen zich aan de regels houdt en er geen gekke dingen gebeuren.

Goedheid, in de bijbelse zin van het woord, is adembenemend spannend en confronterend. Het is niet de mentaliteit van een braaf burgerdom. Het is de geesteshouding van avonturiers, van mensen die, omdat ze geloven in God en zijn goedheid, en in Jezus Christus en zijn goedheid, de spannende confrontatie aangaan met wat kwaad is in de wereld en onder mensen, en ook de confrontatie met wat iedereen goed vindt.

Goedheid is spannend. Want het staat nooit alleen. Het is nooit vanzelfsprekend. Het wordt altijd tegengesproken. Dat was al zo in het paradijs. Daar stond de boom van de kennis van goed en? Kwaad!

Het goede staat altijd in contrast met het kwaad. Het vraagt altijd om een bewuste, moedige keuze. Dat is ook zo met de goedheid als vrucht van de Geest in Galaten 5. In v.22 wordt de fruitschaal van de Geest vol gelegd met vrucht:

'Liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing'.

Pal daar aan vooraf gaat een opsomming van het kwade:

'... vijandschap, tweespalt, jaloezie, woede, gekonkel, geruzie, rivaliteit, afgunst'.

Dat is het tegengestelde van goedheid: in één woord samengevat 'zelfgerichtheid'.

De goedheid van Jezus was dat Hij niet aan zichzelf dacht, maar zich geheel gaf aan en voor mensen. Dat is het tegenovergestelde van de gerichtheid op jezelf en je eigen belangen, die aan de orde is in vijandschap, jaloezie, gekonkel, geruzie en rivaliteit. Goed en kwaad liggen minder dan een duimbreedte van elkaar. Goedheid is spannend en vraagt een keuze. Ook voor Jezus zelf was goedheid een keuze, toen Hij op de avond vóór Goede Vrijdag in de Hof van Gethsemané bad: 'Niet mijn wil maar de uwe moet gebeuren'.

Goedheid is vrucht van de Geest. Het is de heilige Geest die de goedheid van Jezus als levenshouding doet groeien in uw en mijn leven.

Goedheid is vrucht. En vrucht groeit. Zoals in het voorjaar en in de zomer kersen, appels, peren en pruimen groeien. De bloesem wordt bestoven. De zon schijnt. De regen valt. De wind rukt aan de takken. En zó groeit de vrucht.

Vrucht groeit in het weer zoals het komt: een droog voorjaar en een natte zomer. Of omgekeerd. Net zoals het valt.

Zo is het ook met de goedheid als vrucht van de Geest. Die groeit in het leven zoals het u ten deel valt. Het leven van de één is makkelijker dan het leven van de ander. Maar de vrucht van de Geest groeit in het klimaat van een gemakkelijk leven niet beter dan in het klimaat van een moeilijk leven. Vaak lijkt het omgekeerde zelfs het geval.

De vrucht van de Geest groeit. Ze is niet direct geschikt voor consumptie te koop op de markt van een Bijbelstudie, een opwekkingssamenkomst of een charismatische conferentie.

Daarmee zeg ik geen kwaad woord van al deze activiteiten. Maar ze duren te kort. De vrucht van de Geest heeft de groei van een heel leven nodig.

Goedheid als vrucht van de Geest vraagt altijd een bewuste keus om open te staan voor de goedheid van Jezus. Het moet van Hem komen.

Uw leven, uw relaties, de sfeer op het werk, op school: dat is het weer waarin uw goedheid als vrucht van de Geest moet groeien. Dat vraagt steeds opnieuw keuzes. Als u morgen op uw werk ineens geconfronteerd wordt met de keuze voor goed òf kwaad. Of misschien gebeurt het vanmiddag gewoon thuis.

Als het gaat om de gerichtheid op eigen belang of op het welzijn van anderen, durf u dan open te stellen voor de goedheid van Jezus.

Amen.

GEBED

Uw goedertierenheid zal bestaan tot in eeuwigheid. Heer, dat geeft ons moed voor vandaag en morgen, tot de laatste dag van ons leven. En daarna. Uw goedertierenheid reikt over onze dood heen tot in het eeuwig leven.

Wij danken U dat U zó God bent.

Wij zitten hier met allen onze eigen gedachten en gevoelens en motivaties. U weet hoe ons leven de afgelopen weer er uit zag. Wat ons blij maakte en boos. Wat we zeiden en verzwegen. Wat we deden en nalieten te doen.

We danken U dat U Uw houding naar ons toe niet laat afhangen van onze gedachten en gevoelens, woorden en daden.

Maar dat U daarvoor put uit de bron van Uw eigen gedachten en gevoelens en daden. U bent goed, pure goedheid. U bent gericht op het goede van Uw schepping van ons mensen. U bent daarop gericht.

En op weg daarheen komt U op Uw eigen wijze klaar met alles wat aan ons niet goed is. Wij leggen ons leven voor U open. Wij bidden U vergeef wat niet goed was en is, schep ons een rein hart waarin ruimte is voor de ontmoeting met U in deze dienst.

Maak alles goed zoals U zelf goed bent.

Wij prijzen U om Uw goedertierenheid die zal bestaan tot in eeuwigheid.

Amen.